

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในมิติของการพัฒนาของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมแบบเดิมการพัฒนาในบริบทใหม่จึงอาจต้องถูกทับซ้อนด้วยแนวคิด รูปแบบวิธีการ ความเชื่อและเทคโนโลยีที่ผุดเกิดขึ้นใหม่ๆตามยุคสมัย เด็กและครอบครัวก็ จำเป็นจะต้องข้ามผ่านวันเวลาที่ผันเปลี่ยนและยืนหยัดอยู่ให้ได้ในสังคมสมัยใหม่ การปมพัก คุณลักษณะที่พึงมีอย่างเหมาะสมให้กับทรัพยากรมนุษย์ของวันนี้และอนาคตข้างหน้าให้สมบูรณ์ แบบอย่างเต็มกำลังจึงต้องรู้เท่าทันเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเมื่อห้วงเวลา ของศตวรรษที่ 21 คืบคลานเข้ามานับกว่าทศวรรษแล้ว สังคมโลกเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง การปรับตัว และการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น สำหรับผู้ใหญ่โดยทั่วไป ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านของบริบททางสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้นเช่นเดียวกับเด็ก ที่เป็นทั้งผลพวงและเป็นโจทย์สำคัญของสังคมว่า จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างไรตั้งแต่วัย เด็กให้มีพื้นฐานที่มั่นคง สามารถเติบโตและอยู่รอดได้อย่างมีคุณภาพในอนาคต ดังนั้น ทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะประชากรกลุ่มเด็กจึงถือเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าของทุกสังคม การที่จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์ในวัยเด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น ล้วนต้องอาศัยการส่งเสริมและ การพัฒนา อันเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ส่งผลให้เด็กเกิดความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ เหมาะสมตามวัย ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพของเด็กในวัยแรกเกิดให้กลายเป็นทรัพยากรที่มี คุณค่าในสังคมและประเทศชาติ

เด็กจึงถือเป็นกำลังสำคัญในอนาคตของชาติการเลี้ยงดูเด็กให้มีคุณภาพด้วยการ ส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเติบโตสมวัยจึงเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขวบปีแรก อันเป็น ช่วงวัยที่เด็กมีพัฒนาการการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วดังนั้น การลงทุนสำหรับเด็กในช่วงวัย 0-6 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดและถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างรากฐานที่สำคัญ ให้เด็กสามารถเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคมและเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถือเป็นสวัสดิการพื้นฐานในหลาย ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านของไทย อาทิ จีน อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ซึ่งได้ นำมาใช้เพื่อช่วยประกันว่าเด็กทุกคนจะมีโอกาสได้รับโภชนาการที่ดี ได้ไปพบแพทย์ตาม กำหนดและมีหนังสือหรือของเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีค่าใช้จ่าย

หากพ่อแม่ของเด็กมีฐานะยากจนจะไม่สามารถจัดหาอาหารหรือการดูแลที่เหมาะสมให้เด็กได้ ทำให้สูญเสียโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของเด็กอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังมีผลการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลกที่พบตรงกันว่า เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพประชาน , 2557) จากการศึกษาของ James J. Heckman นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลพบว่า การลงทุนในเด็กเล็กจะได้รับผลตอบแทนในระยะยาวกลับมา 7 เท่า และการลงทุนในกลุ่มเด็กเล็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนจะได้รับผลตอบแทนระยะยาวถึง 17 เท่า

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 โดยประเทศที่เป็นภาคีมีพันธะผูกพันที่จะต้องประกันสิทธิให้เด็กได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องประกันให้เกิดการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของเด็กอย่างเต็มที่ใน 4 ด้าน ได้แก่ สิทธิด้านการอยู่รอด สิทธิด้านการพัฒนา สิทธิด้านการปกป้องคุ้มครอง และสิทธิด้านการมีส่วนร่วม นอกจากนี้คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติมีข้อเสนอแนะให้ประเทศออกมาตรการพิเศษชั่วคราวและกิจกรรมเพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้กลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาส รวมถึงจัดการกองทุนพิเศษและความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม เพื่อสนับสนุนเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากความยากจน รวมทั้งศึกษาและพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการเงินช่วยเหลือเด็กถ้วนหน้าเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ และให้เด็กแต่ละคนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการตั้งต้นชีวิตที่ดี

แต่เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรเด็กเล็กในช่วงอายุ 0-6 ปี เพียง 1.2 ล้านคนเท่านั้นที่ได้รับการคุ้มครองด้วยเงินสงเคราะห์บุตรจากประกันสังคม(กรมกิจการเด็กและเยาวชน:2558) ขณะที่อีกกว่า 4 ล้านคนไม่ได้เงินสนับสนุนจากรัฐ อีกทั้งยังมีข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขที่รายงานถึงสถิติการคลอดบุตร ซึ่งประเทศไทยมีการคลอดบุตรปีละประมาณ 6-8 แสนคน แต่มีมารดาเพียงครึ่งเดียวที่ฝากท้องอย่างถูกวิธีและมีเด็กกว่าร้อยละ 30 เปอร์เซนต์ที่มีไอคิวต่ำกว่าเกณฑ์ ถือเป็นช่องว่างทางสังคมอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งปัญหาดังกล่าวทำให้รัฐบาลไทยต้องกลับมาทบทวนปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคมที่ยังมีอยู่ในสังคมไทยและเล็งเห็นความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กในช่วงแรกที่ต้องการการเลี้ยงดูที่ดี ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญที่ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยเพื่อการเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคต โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เห็นชอบในหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้เงินอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิดที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 ที่อยู่นอกระบบประกันสังคมและอยู่ในครัวเรือนยากจนหรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจนรายละ 400 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นเวลา 12 เดือน

ดังนั้น โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจึงถือเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่รัฐบาลส่งผ่านไปยังมารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็กแรกเกิด โดยรัฐบาลคาดว่าประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กนั้นจะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลเด็ก รวมทั้งเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้น ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ยังเกิดประโยชน์ต่อเด็กโดยผลการศึกษาในหลายประเทศ พบว่าเด็กแรกเกิดที่ได้รับเงินอุดหนุนจะได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ สามารถเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขได้มากกว่า ได้รับสารอาหารที่ดีกว่า ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงวัยอื่นๆ ต่อไป อีกทั้งผลการศึกษายังพบว่าเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนในช่วงแรกเกิดจนถึง 6 ปี เมื่อเติบโตขึ้นถึงวัยเรียนก็จะมีระดับผลการเรียนที่ดีกว่าเด็กกลุ่มที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน นอกจากนี้การให้เงินอุดหนุนแก่เด็กเล็กจะช่วยลดความแตกต่างของผลการเรียน ระหว่างเด็กที่เกิดในครอบครัวยากจนและเด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติ รวมทั้งยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในระยะยาว อีกทั้งยังส่งผลถึงประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยผลการศึกษาทั่วโลก พบว่าเด็กที่รับเงินอุดหนุนเมื่อโตขึ้นจะมีผลการเรียนที่ดีขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ และนำไปสู่ระดับรายได้ที่สูงขึ้น เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เด็กได้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญและเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในการร่วมพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

เทศบาลตำบลทั้ง 5 แห่งร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอีก 14 แห่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตรได้ร่วมดำเนินงานในการรับลงทะเบียนหญิงตั้งครรภ์เพื่อขอรับสิทธิตามโครงการดังกล่าว อีกทั้งยังร่วมมือประสานกับสถานพยาบาลและสถานสงเคราะห์ของรัฐ ผู้นำชุมชน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัวในการประชาสัมพันธ์และค้นหากลุ่มเป้าหมาย เพื่อเชิญชวนหญิงตั้งครรภ์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร และมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ไปฝากครรภ์อย่างรวดเร็วที่สุดเพื่อลงทะเบียนขอรับสิทธิตามโครงการดังกล่าว

เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำแผนบูรณาการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งได้ระบุสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของจำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม พบว่าในปี 2558 ประชากรในประเทศไทยกลุ่มเด็กปฐมวัย ยังมีเด็กที่เป็นกลุ่มเสี่ยงอันเนื่องมาจากการขาดโภชนาการและการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่ยังเป็นปัญหาอันส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเด็ก ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล ในการทุ่มทุนให้กับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจำนวนถึง 600 กว่าล้านบาทนั้น เพื่อช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในด้านการคุ้มครองเด็ก ส่งเสริม

พัฒนาการที่ถูกต้องสมวัยและสามารถทำให้เด็กเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพได้หรือไม่ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการศึกษาความคิดเห็นของประชาชน โดยเฉพาะความคิดเห็นของประชาชนเพศหญิงที่ผ่านการมีบุตรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เพื่อต้องการศึกษาว่าประชาชนเพศหญิงที่ผ่านการมีบุตรซึ่งมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาแล้วนั้นมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก รวมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นสาระสำคัญอันจะสามารถนำไปใช้เป็นกระบอกเสียงส่งผ่านไปยังรัฐบาล หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมหรือเพิ่มศักยภาพให้การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนเพศหญิงเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่ของเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนเพศหญิงที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือนต่อคน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแม่และเด็ก แตกต่างจากประชาชนเพศหญิงที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 3,000 บาทต่อเดือนต่อคน
2. ประชาชนเพศหญิงที่มีระยะเวลาการเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่หลังคลอดแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแม่และเด็กแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเพศหญิงเกี่ยวกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก และนำข้อมูลที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพให้การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีประสิทธิภาพมากขึ้นฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเพศหญิงเกี่ยวกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาการที่ดีทางร่างกาย สติปัญญา และสังคม ด้านความรู้ความเข้าใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ด้านการลดความเหลื่อมทางสังคมต่อการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน และด้านการเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศ

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** เป็นการศึกษาในพื้นที่เขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตรโดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบล 5 แห่งและองค์การบริหารส่วนตำบล 14 แห่งที่เข้าร่วมดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

3. **ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ประชากรเพศหญิงในเขตอำเภอเมืองทั้งหมด 40,244 คน ส่วนประชากรกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณจากสูตรสำเร็จรูปของ ยามาเน่ (Yamane) ที่จำนวน 400 คน

4. **ตัวแปรที่ศึกษานั้นผู้วิจัยได้แยกเป็นประเด็นคือ**

ตัวแปรต้น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพสถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ระยะเวลาการเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่หลังคลอด และสถานะตามโครงการ

ตัวแปรตามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็กใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านพัฒนาการที่ดีทางร่างกาย สติปัญญาและสังคม
2. ด้านความรู้ความเข้าใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
3. ด้านการลดความเหลื่อมทางสังคมต่อการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน
4. ด้านการเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประชาชนเปศหญิง หมายถึง ประชาชนเปศหญิงที่สามารถให้กำเนิดบุตรได้ ซึ่งจำแนกเป็นเปศหญิงที่เลี้ยงบุตรร่วมกับครอบครัว และเปศหญิงที่เลี้ยงบุตรเพียงลำพัง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด หมายถึง เงินที่รัฐบาลอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิดสัญชาติไทยที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 เป็นสวัสดิการพื้นฐานที่รัฐบาลส่งผ่านไปยังมารดา หรือผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็กแรกเกิด โดยให้เงินอุดหนุนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเดือนละ 400 บาทต่อคน เป็นระยะเวลา 12 เดือน

เด็กแรกเกิด หมายถึง เด็กแรกเกิดที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 มีสัญชาติไทย(บิดาและมารดา หรือบิดา หรือมารดา เป็นผู้มีสัญชาติไทย) และไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ เงินสงเคราะห์บุตรจากกองทุนประกันสังคม สวัสดิการข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และไม่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐ เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานสงเคราะห์ของรัฐ

หญิงตั้งครรภ์ หมายถึง หญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในครรภ์เรื้อนยากจนและครรภ์เรื้อนที่เสี่ยงต่อความยากจน และมีกำหนดคลอดบุตรระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ซึ่งมีอยู่ 5 แบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่เกิดขึ้นใหม่ตามที่กฎหมายกำหนด และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน หมายถึง ครัวเรือนที่สมาชิกในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาทต่อคนต่อเดือน หรือต่ำกว่า 36,000 บาทต่อคนต่อปี

รัฐสวัสดิการ หมายถึง รัฐชาติหรือสังคมที่มีบทบาทความรับผิดชอบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่างๆ เช่น การตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม เป็นการสร้างความผาสุกให้ประชาชนโดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลัก

พัฒนาการที่ดีทางร่างกาย สติปัญญาและสังคม หมายถึง เด็กแรกเกิดที่ได้รับกาอุดหนุนจะได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากกว่า ได้รับสารอาหารที่ดีกว่า ส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงวัยอื่นๆต่อไป

ความรู้ความเข้าใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งเกิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้น ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูและส่งเสริมการพัฒนาเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมต่อการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน หมายถึง การลดช่องว่างในด้านความแตกต่างของผลการเรียน ระหว่างเด็กที่เกิดในครอบครัวยากจนและเด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติ รวมทั้งยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในระยะยาว

การเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศ หมายถึง เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเมื่อโตขึ้นจะมีผลการเรียนที่ดีขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ และนำไปสู่ระดับรายได้ที่สูงขึ้น เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญและเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในการร่วมพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

การพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่เสี่ยงต่อความยากจน เพื่อช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่อยู่นอกระบบประกันสังคม ได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่แม่และเด็กพึงจะได้รับ

สถานะตามโครงการ หมายถึง แม่ที่ขึ้นทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนเดือนละ 400 บาทจะอยู่ในสถานะเป็น “แม่ผู้ขอรับสิทธิ” ตามโครงการ ส่วนแม่ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนเดือนละ 400 บาทจะอยู่ในสถานะเป็น “แม่ผู้ไม่ได้ขอรับสิทธิ”

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ทำวิจัยในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวเพศหญิงเกี่ยวกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร อีกทั้งยังได้ศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพให้การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยแบ่งออกเป็นดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนเพศหญิงเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

3. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแม่และเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป